

O BOLONJSKIM STUDIJAMA

Danas visoko školstvo u Evropi prolazi kroz velike reforme u koje je uključeno više od 5600 visokoškolskih institucija sa oko 16 miliona studenata. Osnovni, početni dokument koji je odredio ciljeve transformacije visokog obrazovanja širom Evrope je Bolonjska deklaracija. Ova deklaracija potpisana je 1999. g. od strane ministara 29 evropskih zemalja zaduženih za visoko obrazovanje. Ipak, sve je počelo maja 1998. g. na Univerzitetu Sorbona u Parizu kada su ministri obrazovanja Francuske, Njemačke, Velike Britanije i Italije potpisali Deklaraciju o „usklađivanju arhitekture evropskog visokoobrazovnog sistema”, poznatu kao Sorbonska deklaracija. Bolonjsku deklaraciju je do sada potpisalo 45 zemalja Evrope.

Obje deklaracije, zajedno sa dokumentima nastalim kroz proces reforme visokog obrazovanja u Evropi, čine Bolonjski proces.

Bolonjski proces ima za cilj kreiranje jedinstvenog evropskog sistema univerzitetske edukacije i istraživanja do 2010. g. uz istovremeno priznavanje i zadržavanje raznolikosti nacionalnih specifičnosti (kultura, jezik, tradicija itd). Na taj način se teži stvaranju fleksibilnijeg i efikasnijeg sistemskog obrazovanja Evrope, koji bi bio kompetitivan i na globalnom svjetskom tržištu znanja.

Najvažnije odrednice Bolonjskog procesa su:

- Uvođenje Evropskog Sistema Prenosa Kredita (ESPK)
- Usvajanje nove strukture studija, koju čine tri ciklusa
- Promovisanje mobilnosti studenata i nastavnika
- Usvajanje sistema uporedivnih diploma

Evropski sistem prenosa kredita (ESPK) ili European Credit Transfer System (ECTS), predstavlja jedinstven sistem kvantitativnog vrednovanja uloženog rada studenata u sticanju znanja, sposobnosti i vještina (ishod učenja) predviđenih kako studijskim programom, tako i svakim predmetom u okviru tog programa.

Kreditni su vrsta zajedničke „valute” u Evropskom sistemu visokog obrazovanja, pri čemu se ona zasniva na radu studenata koji je verifikovan ispitom.

Osnovne karakteristike ECTS sistema:

- student u prosjeku radi 40 sati nedeljno
- ukupno opterećenje studenata sastoji se od pohađanja predavanja, vježbi i seminarskih radova, konsultacija, priprema za nastavu, projekata, diplomskog-master rada i dr.
- uvedena je konvencija da 60 bodova predstavlja kvantitativnu mjeru opterećenja prosječnog studenta u jednoj akademskoj godini, odnosno 30 bodova u jednom semestru
- jedan bod odgovara satnici od 25-30 sati rada studenta
- bodovi se dodjeljuju svakoj nastavnoj komponenti studijskog programa (predmet, vježba, modul, studijski program, esej, seminarski rad, itd.)
- studentu se bodovi za pojedini ispit dodjeljuju tek nakon što je taj ispit položio
- bodovi nisu ocjene niti ih zamjenjuju.

Vrste i ciklusi studija

Na Univerzitetu u Sarajevu organizuje se studij u tri ciklusa i to:

- prvi ciklus koji vodi do akademskog zvanja završenog dodiplomskog studija (the degree of Bachelor) ili ekvivalenta, a stečenih nakon najmanje tri i najviše četiri godine redovnog studija nakon sticanja svjedočanstva o završenoj srednjoj školi, koji se vrednuje sa najmanje 180, odnosno 240 (E) CTS bodova

- drugi ciklus koji vodi do akademskog zvanja magistra ili ekvivalenta, a stečenog nakon završenog dodiplomskog studija, traje jednu ili dvije godine, te se vrednuje sa 60, odnosno 120 (E)CTS bodova tako da u zbiru sa prvim ciklusom iznosi 300 (E) CTS bodova
- treći ciklus koji vodi do akademskog zvanja doktora nauka ili ekvivalenta, a traje tri godine i vrednuje se sa 180 (E)CTS bodova

Jedan semestar studija nosi 30 (E)CTS bodova u svakom od naprijed navedenih ciklusa.

Prema Okvirnom zakonu o visokom obrazovanju, i prijedlogu novog Statuta Univerziteta u Sarajevu koji je usklađen sa Bolonjskom deklaracijom, na akademskim studijama postoje tri ciklusa:

- Osnovne akademske studije imaju između 180 i 240 ECTS kredita, odnosno traju tri do četiri akademske godine. Student koji završi ovaj ciklus studija dobija zvanje koje se stiče prvim stepenom akademskih studija iz odgovarajuće oblasti. Engleski naziv za zvanje stečeno na kraju ovog ciklusa je „Bachelor”.
- Diplomске akademske studije traju pet godina i imaju zbir od 300 ECTS kredita. Na kraju student dobija naziv „Master”.
- Specijalističke akademske studije spadaju u drugi ciklus studija i traju najmanje jednu godinu (60 ECTS) uz uslov da su prethodno završene diplomske akademske studije. Student koji završi ove studije stiče stručni naziv specijalista, s naznakom zvanja drugog stepena iz odgovarajuće oblasti.
- Doktorske akademske studije traju najmanje tri godine i imaju najmanje 180 ECTS kredita, uz uslov da su prethodno završene diplomske akademske studije. Student koji završi ovaj ciklus studija dobija naziv doktor nauka, odnosno doktor umjetnosti, s naznakom oblasti.
- Stomatološki fakultet Univerziteta u Sarajevu izvodi diplomske akademske studije za sticanje visoke stručne spreme za stručno zvanje doktor stomatologije, odnosno doktor dentalne medicine (master) kroz dva programa i to:
 1. studije za sticanje visoke stručne spreme za stručno zvanje doktor stomatologije (dodiplomski studij) prema studijskom programu za studente koji su studije upisali prije akademske 2008/2009. godine u trajanju od 10 semestara
 2. studije za sticanje visoke stručne spreme za stručno zvanje doktor dentalne medicine (master, integrisani dodiplomski i diplomski studij) prema studijskom programu za studente koji su studije upisali u akademskoj 2008/2009. godini i dalje po odgovarajućem Bolonjskom procesu u trajanju od 12 semestara

Član 1.

OPTEREĆENJE STUDENATA ISKAZANO U ECTS KREDITIMA

Novi pristup organizovanju akademskog kalendara pretpostavlja da student postaje mnogo aktivniji u savladavanju mnogobrojnih obaveza koje pred njega/nju postavlja ovako organizovani sistem studiranja. Umjesto pukog prisustva ili odsustva sa nastave, od studenta se očekuje da studiranju pristupi u punom kapacitetu od 40 sati sedmično, što odgovara osmosatnoj radnoj obavezi bilo kojeg drugog zaposlenika.

Član 2.

PROGRAM STUDIRANJA SADRŽI

- popis predmeta po nastavnim godinama
- katalog znanja i vještina po predmetima
- popis svih oblika nastave sa satnicom

- uslove za upis predmeta
- uslove za polaganje ispita iz predmeta
- uslove za upis ispita nastavne godine
- uslove za upis predmeta iz ispita nastavne godine pri ponavljanju

Član 3.

ORGANIZACIJA NASTAVE

Prije početka akademske godine, fakultetsko Nastavno-naučno vijeće donosi akademski plan za predstojeću akademsku godinu koji mora da sadrži akademski kalendar fakulteta usklađen s akademskim kalendarom Univerziteta.

Član 4.

Studijska godina se organizuje u dva semestra, zimski i ljetnji. Nastava u zimskom semestru počinje trećeg ponedjeljka u septembru i traje 16 sedmica (15 sedmica kontinuiranih aktivnosti i jedna sedmica za završni ispit).

Dopunska nastava i popravni ispiti traju najduže četiri sedmice.

Ovjera zimskog i upis ljetnjeg semestra (i zimski odmor) traje dvije sedmice. Nastava u ljetnjem semestru počinje trećeg ponedjeljka u februaru i traje 16 sedmica (15 sedmica kontinuiranih aktivnosti i sedmica za završni ispit).

Dopunska nastava i popravni ispit traju najduže četiri sedmice.

Ljetnji odmor i ostale nastavne i vannastavne aktivnosti (organizovanje dopunske-dodatne, kondenzovane nastave – ljetna škola, ljetni univerzitet i sl. – uključujući i oblike provjere znanja traju osam sedmica.

Ovjera ljetnjeg i upis zimskog semestra traje dvije sedmice.

Tačan akademski kalendar organizacija i realizacija studijskih programa za studijsku godinu utvrđuje i objavljuje Senat Univerziteta, najkasnije 60 dana prije početka nastave.

Nastava se organizuje i izvodi prema utvrđenom rasporedu sati.

Stomatološki fakultet objavljuje raspored nastavnih sati najkasnije 10 dana prije početka nastave.

Raspored sati sadrži naziv studijskog programa, studijsku godinu, naziv predmeta, vrijeme (dan, sat) održavanja nastave, mjesto održavanja nastave (sale, laboratorije), imena nastavnika i druga uputstva o nastavi.

- Nastava se izvodi na predavanjima, vježbama, seminarima, praktičnoj nastavi, kolokvijima, konsultacijama, mentorstvima, seminarskim i diplomskim radovima u skladu s nastavnim programom
- Praktični rad i stručna praksa mogu se organizovati i izvoditi kao sastavni dio redovne nastave ili kao zasebna cjelina

Nastava se organizuje i tako da se osigura što aktivnije učešće studenata u njenom izvođenju.

Studenti imaju dužnost da učestvuju u svim oblicima izvođenja nastave.

Student je dužan da u skladu s karakterom i oblikom nastave nosi sredstva zaštite,

(zaštitno odijelo, masku, rukavice) u skladu s posebnim propisima.

Član 5.

Proces sticanja znanja iz obaveznih sadržaja odvija se kroz obavezne predmete, a izborni sadržaji se odvijaju putem izbornih predmeta, učešća u seminarima, istraživanjima, praktičnim radom, odnosno izučavanja u užoj naučnoj/umjetničkoj ili stručnoj oblasti.

Član 6.

PREDAVANJA

Predavanja su javna.

Predavanja su obavezna, a o urednosti njihovog pohađanja vodi se uredna evidencija. Smatra se da je student uredno pohađao predavanja ako nije izostao sa više od 1/4 sati predavanja od ukupnog broja predviđenih nastavnim planom. Predavanja, seminari i vježbe organiziraju se tako da najveće opterećenje studenata sa predavanjima i vježbama u pravilu ne prelazi 30 časova sedmično, a najmanje 20 časova sedmično.

Obim ostalih nastavnih aktivnosti regulisat će se studijskim programom.

Ako se na pojedini predmet upiše pet ili manje kandidata, studij se može izvoditi u obliku individualnih konsultacija, uz saglasnost Vijeća fakulteta.

Član 7.

VJEŽBE

Vježbe su oblik nastave u kom studenti uz stručnu pomoć i stručne savjete asistenata i dodatnu pomoć studenata-demonstratora, primjenjuju teoretska znanja u sprovođenju praktičnih zadataka o pojedinim rješenjima i zahvatima predmetnog gradiva.

Za sadržaj i tok vježbi odgovorna je osoba kojoj je povjereno vođenje pojedine grupe studenata i odgovorni nastavnik predmeta.

Na studiju su organizovane i odgovarajuće vježbe:

- laboratorijske vježbe – vježbe koje se obavljaju u stomatološkim, dijagnostičkim, naučnim, računarskim i drugim organizovanim laboratorijama
- predkliničke vježbe – vježbe stomatoloških procedura na fantomima koje pripremaju studente za rad na pacijentu.
- kliničke vježbe – vježbe medicinske grupacije predmeta na kojima studenti osim uzimanja anamneze, dijagnostike i
- planiranja liječenja, aktivno učestvuju u kliničkim procedurama koje na pacijentu izvode asistenti voditelji vježbi i drugo medicinsko osoblje
- posebne kliničke vježbe – vježbe kada studenti samostalno i uz kontrolu asistenata, velikim dijelom ili u potpunosti izvode sve kliničke procedure u skladu s programom i potrebama pacijenta
- vježbe tjelesnog odgoja

Vježbe su obavezne, a o urednosti njihovog pohađanja vodi se odgovarajuća evidencija. Smatra se da je student uredno pohađao vježbe ako nije izostao s više od 20% vježbi od ukupnog broja predviđenih nastavnim planom,

Student koji je izostao s više od 50% sati vježbi od ukupnog broja predviđenih nastavnim planom nema pravo nadoknade i ne može dobiti potpis odgovornog nastavnika predmeta.

Studentu koji je opravdano izostao manje od 50% sati vježbi od ukupnog broja predviđenih nastavnim planom, odgovorni nastavnik predmeta određuje način na koji može nadoknaditi izostanak.

Uspješno obavljene vježbe odgovorni nastavnik (u skladu s predviđenim planom) potvrđuje u indeksu svojim potpisom.

Na kraju odgovorni nastavnik predmeta, potpisom u indeks potvrđuje uredno izvršavanje obaveza u semestru u skladu s nastavnim programom.

Prisustvovanje pojedinim vježbama može se usloviti uspješno položenim kolokvijem. Kolokvij mora biti sastavni deo nastavnog programa.

Član 8.

SEMINARI

Seminar je rad s manjom grupom studenata uz njihovu prethodnu pripremu i njihovo aktivno učestvovanje tokom seminara ili kod pripreme dogovorenog seminarskog rada.

Seminari se izvode u grupama studenata u kojima je obavezno učešće svakog studenta, na kliničkim seminarima grupe su od 20 do 30 studenata.

Seminari su obavezni, a urednost pohađanja seminara se kontroliše.

Smatra se da je student uredno pohađao seminare ako nije izostao s više od 20% sati seminara od ukupnog broja predviđenih nastavnim planom. O pohađanju seminara vodi se evidencija.

Član 9.

TURNUSNA NASTAVA

Turnusi su oblik kliničke nastave na kojem student pod neposrednim kontrolom nastavnika i asistenata na kliničkim stomatološkim predmetima radi s pacijentima uz obaveznu primjenu zaštitnih sredstava.

Turnus u pravilu traje pet dana, po šest sati dnevno, u jednoj sedmici, ako je to predviđeno nastavnim planom ili potrebama pacijenta, a može se i produžiti. U toku rada studenti rade u grupi od 4-6 studenata uz kontrolu nastavnika i asistanata, ili pojedinačno gdje to zahtjeva proces rada. Tokom turnusne nastave student završava usvajanje propisanih vještina iz kolegija.

Član 10.

OSTALI OBLICI PRAKTIČNE NASTAVE

Praktičnom nastavom na Fakultetu smatraju se kliničke konferencije, stručna praksa, terenski rad i ostali oblici nastave koji omogućavaju sticanje znanja i vještina izvan uobičajenih klasičnih oblika nastave.

Kliničke konferencije su oblik praktične nastave pri kom nastavne jedinice putem posebnih kliničkih, a i drugih elektronskih metoda, prikazuju studentima znanja i vještine iz njihovog kolegija.

Član 11.

KONSULTACIJE

Konsultacije obavljaju nastavnici i saradnici. Raspored vremena konsultacija objavljuju klinike i katedre početkom svakog semestra na oglasnoj tabli.

Član 12.

USLOVI ZA POHAĐANJE NASTAVE U SKLADU SA ECTS

BODOVANJEM

Prije početka nastave predmetu se dodjeljuje određeni broj ECTS kredita. Broj ECTS kredita se određuje prema prethodno procijenjenom ukupnom radnom opterećenju studenta, a kroz procentualno učešće aktivnosti u ukupnom sistemu ocjenjivanja. Ove aktivnosti uključuju kontakt sate:

- pohađanje nastave
- aktivnosti na svim oblicima nastave i sl. i sate van nastave
- izrada seminarske radnje
- priprema za seminar
- izrada domaćeg rada
- priprema ispita
- priprema za predavanje i sl.

Zadaci predviđeni za individualni rad studenta (seminari, projekti, eseji, zadaće i dr.) moraju biti ravnomjerno raspoređeni u toku semestra. Ukupni obim ovih zadataka mora biti usaglašen sa opterećenjem predviđenim na predmetu, saglasno ECTS-u.

Student može upisati parni (2.,4.,6.,8.,10. i 12.) semestar ukoliko zadovolji prethodno (kolegijem) silabusom predmeta definisane uslove.

Da bi upisao narednu školsku godinu student mora ispuniti sve (kolegijem) silabusom definisane obaveze iz prethodne akademske godine.

Studenti koji ne polože ispit u redovnom i popravnom roku upisuju predmet ponovo, ako je iz grupe obaveznih predmeta, a ako je iz grupe izbornih predmeta upisuju isti predmet ponovo ili biraju drugi izborni predmet da bi ostvarili potrebne ECTS studijske bodove.

Član 13.

NAČINI I METODE PROVJERE ZNANJA STUDENATA

Provjera znanja ne predstavlja samo problem procjene znanja, već značajno određuje instrukcioni dizajn nastavnog procesa. Proces organizovanja i strukturiranja ispita ima uz aspekt izvodljivosti i promjenjivosti i edukativne aspekte. Provjera znanja treba da stimuliše studenta da poboljša vlastito obrazovanje i nastavi dalje učenje.

Provjera znanja se vrši u vidu kontinuirane provjere znanja u toku semestra (godine) i kao završni ispit na kojem se utvrđuje konačna ocjena.

Član 14.

KONTINUIRANA PROVJERA ZNANJA

Rad studenata se prati i ocjenjuje kontinuirano u toku jednog semestra (godine) trajnim praćenjem sveukupnog rada i znanja studenata u svim oblicima nastave. Ocjenjivanje se vrši dodjeljivanjem bodova (kredita) za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja i vještina u toku semestra. U strukturi ukupnog broja bodova najmanje 50% bodova mora biti predviđeno za aktivnosti i provjere znanja u toku semestra. Završni ispit se u strukturi ocjenjivanja može vrednovati sa najviše 50% bodova.

Član 15.

ZAVRŠNI ISPIT

Završni ispit je završna provjera znanja stečenog za vrijeme nastavnog procesa, iz jedne ili više sadržajno povezanih nastavnih grana. Ispit se polaže iz obaveznih i izbornih predmeta.

Završni ispit može biti pismeni, usmeni i praktični.

Ukoliko je završni ispit samo pismeni u strukturi ocjenjivanja (pismeni ispit) može se vrednovati sa najviše 50% bodova.

Pri kombinovanim oblicima ispita (pismeni i usmeni) ocjena na pismenom ispitu sačinjava najviše 40% ocjene na ispitu.

Ako je uz usmeni uključen i praktični dio ispita, ocjena na pismenom ispitu čini najviše 30% ocjene na ispitu.

Ako je ispit kombinovan (pismeni i usmeni ili pismeni, usmeni i praktični) prvo se polaže pismeni ispit. Praktični deo ispita može se obaviti odvojeno od teorijskog dijela, a cjelokupni ispit mora se završiti u roku 24 sata od početka ispita.

Pri kombinovanim oblicima ispita položeni dio pismenog ispita priznaje se na idućim ispitnim rokovima u toku iste školske godine. Pri kombinovanim oblicima ispita (pismeni, praktični, usmeni) studentu se priznaju svi prethodno položeni oblici (pismeni i praktični) u narednim ispitnim rokovima za predkliničke predmete i samo pismeni dio, na ispitima kliničkih predmeta, do kraja akademske godine.

Član 16.

Uspjeh studenata na ispitu i drugim provjerama znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS sistemom. Ako je student ukupno mogao osvojiti 100 bodova (u toku kontinuirane provjere znanja i na završnom ispitu) konačna ocjena se zaključuje kako slijedi:

- 10 (A) – (izuzetan uspjeh sa neznatnim greškama), nosi 95-100 bodova,
- 9 (B) – (iznad prosjeka, sa ponekom greškom), nosi 85-94 bodova,
- 8 (C) – (prosječan, sa primjetnim greškama), nosi 75-84 bodova,
- 7 (D) – (općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima), nosi 65-74 bodova
- 6 (E) – (zadovoljava minimalne kriterije), nosi 60-64 bodova,
- 5 (F) – (ne zadovoljava minimalne kriterije i potrebno je više rada) 55- 59 bodova,
- 4 (FX) -(ne zadovoljava minimalne kriterije i potrebno je znatno više rada) ispod 55 bodova.

U slučaju da niti jedan student ne postigne 95 bodova, što predstavlja minimum za ocjenu 10, skala iz prethodnog stava može se korigovati prema najboljem postignutom uspjehu na prvom ispitnom roku.

Rad studenata prati se i ocjenjuje kontinuirano u toku jednog semestra prema posebnim pravilima studiranja.

Ocjenjivanje se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra i na završnom ispitu, na kojem se utvrđuje konačna ocjena.

Član 17.

Oblici provjere znanja se obavljaju pismeno, usmeno i praktično. Provjera znanja je u pravilu pismena.

Ispit može biti pismeni, usmeni i praktični.

Pismena provjera se u pravilu vrši putem testa ili pismenog rada.

Ispiti i svi oblici provjere znanja su javni.

Rezultati pismenih ispita se čuvaju do slijedeće školske godine.

Član 18.

Završni ispit se obavlja u toku posljednje sedmice nastave ili u prvoj sedmici nakon završene nastave. Studenti koji ne polože ispit (ne zadovolje) u regularnom (redovnom) roku mogu polagati popravni ispit iz predmeta koje nisu položili na kraju jednog semestra.

Između regularnog (prvog) i popravnog ispitnog roka nastavnici i saradnici će konsultacijama, a po potrebi i dopunskom nastavom pomoći studentima da se pripreme za popravni ispit.

Član 19.

Studenti koji ne polože ispit u redovnom i popravnom roku upisuju predmet ponovo, ako je iz grupe obaveznih predmeta, a ako je iz grupe izbornih predmeta upisuju isti predmet ponovo ili odabiru drugi izborni predmet da bi ostvarili potrebne ECTS kredite/bodove.

Studenti koji u prvoj godini ostvare najmanje 54 ECTS kredita/bodova mogu upisati drugu godinu studija

Treću godinu studija mogu upisati samo studenti koji su položili sve ispite u prethodnoj godini studija, odnosno samo studenti koji su ostvarili najmanje 120 ECTS kredita/bodova.

Petu godinu studija mogu upisati samo studenti koji su položili sve ispite u prethodnoj godini studija, odnosno samo studenti koji su ostvarili najmanje 240 ECTS kredita/bodova.

Svaki puta kada student upisuje ponovno isti nastavni predmet, dužan je uplatiti odgovarajuću naknadu čiju visinu, svojom odlukom, utvrđuje Senat Univerziteta.

Član 20.

Student koji nije zadovoljan postignutom ocjenom može u roku 24 sata nakon saopćenja ocjene pismeno tražiti da se ispit ponovi pred komisijom. Zahtjev za ponavljanje ispita mora biti obrazložen.

Predsjednika i dva člana komisije imenuje dekan u roku od 24 sata od primitka zahtjeva, ako ocijeni da je zahtjev opravdan, s tim da jedan član komisije mora biti iz drugog nastavnog predmeta, a ispitivač s čijom ocjenom student nije bio zadovoljan ne može biti predsjednik komisije.

Dekan određuje vrijeme polaganja ispita u roku od tri dana od podnošenja zahtjeva studenta.

Pismeni ispit ili pismeni dio ispita neće se ponoviti pred komisijom, već će ga komisija ponovo ocijeniti. Komisija će ocijeniti i sve radove koje je student radio u toku nastave i vježbi.

Komisija može donijeti ocjenu na bazi samog pismenog ispita i rada u toku nastave i vježbi ili obaviti i usmeni dio ispita.

Komisija donosi odluku većinom glasova.

Student može tražiti komisijski ispit iz najviše dva predmeta na kraju jednog semestra.

PRIJAVLJIVANJE IZBORNIH PREDMETA I EVIDENCIJA

Izborni predmeti imaju za cilj zadovoljavanje interesa studenata i otvaranje mogućnosti za maksimalni individualni razvoj. Izborni predmeti omogućavaju sticanje znanja i razvijanja vještina u oblastima za koje studenti imaju izražen interes ili sklonost.

Član 21.

Izborni predmeti mogu biti:

- na slobodnoj listi sa koje studenti biraju svake godine utvrđeni broj predmeta koji korespondiraju sa obaveznim sadržajima i obaveznim brojem ECTS kredita/bodova
- grupisani kao posebne nastavne grupe – usmjerenja koje studenti biraju (napomena: to je ujedno i posebno profesionalno usmjerenje)
- kombinacija prethodna dva sistema (npr. prve dvije godine studenti biraju izborne predmete sa slobodne liste, a na trećoj/četvrtoj nastavnu grupu i jedan predmet sa slobodne liste)

Izborni predmeti su obavezni za studente I i II godine studija.

Student prijavljuje izborne predmete koje želi da sluša i polaže u narednoj studijskoj godini tri sedmice prije početka nastave u zimskom semestru, a za prvu studijsku godinu nakon upisa.

Po isteku termina predviđenih za prijavljivanje predmeta formiraju se spiskovi studenata po predmetima za narednu studijsku godinu i objavljuju na web stranici fakulteta i oglasnoj tabli za svaki studijski predmet. Predmeti koje je student prijavio ne mogu se mijenjati nakon njihove verifikacije.

Studenti obavezne predmete ne prijavljuju posebno.

Član 22.

LJETNA ŠKOLA

Organizovanje ljetne škole na Univerzitetu u Sarajevu predviđeno je u članu 6. Pravila Univerziteta u Sarajevu (UNSA) usvojenih 6. septembra 2006. i članu 9. Pravilnika o polaganju ispita na UNSA iz septembra 2006. godine. Stomatološki fakultet organizuje ljetnu školu za obavezne predmete.

Student može, u okviru ljetne škole, pohađati i polagati najviše dva ispita.

Ljetna škola za jedan predmet se organizuje pod uslovom da se za istu prijavilo najmanje 25 studenata.

Ljetna škola se organizuje s ciljem da studenti :

- poprave loše rezultate iz prethodnih semestara
- ravnomjernije rasporede svoje opterećenje u toku godine
- ostvare neophodne (kolegijem) silabusom definisane uslove za određene predmete

Ljetna škola nije dodatni (socijalni) ispitni rok, već podrazumijeva izvođenje nastave kao i u redovnom semestru, prema pravilima datim u (kolegiju) silabusu predmeta. U ovom periodu se planira izvođenje i svih oblika provjere znanja predviđenih (kolegijem) silabusom, uključujući i finalni ispit (bez popravnog). Planirano trajanje ljetne škole je osam sedmica, a trajanje nastave iz svakog predmeta je najviše pet sedmica, sa 75% ukupnog fonda sati, uz kondenzovani oblik izvođenja svih predviđenih oblika nastavnog procesa. Raspored izvođenja nastave biće objavljen nakon finalne registracije studenata.

Cijena pohađanja nastave iz pojedinih predmeta Ljetne škole bit će utvrđena od strane organa upravljanja Fakulteta, prije početka školske godine, prema broju nastavnih sati svakog predmeta.

Prijave studenata će se obaviti u sljedećim terminima:

- Pre-registracija: sredina maja
- Finalna registracija: sredina juna

Član 23.

Status prava i obaveze studenata

Status studenta Stomatološkog fakulteta u Sarajevu stiče se upisom na integrisani_dodiplomski i diplomski studij stomatologije na Univerzitetu, a dokazuje se odgovarajućom studentskom ispravom – indeks.

Redovni studenti su studenti koji studiraju po programu koji odgovara punoj nastavnoj satnici.

Univerzitet može upisati redovne studente čije studiranje dijelimično ili u cjelosti finansira osnivač kao i redovno studiranje studenata koji sami finansiraju svoj studij /samofinansirajući/.

Broj redovnih studenata koji se finansiraju iz budžeta osnivača utvrđuje Vlada osnivača na prijedlog Senata Univerziteta.

Član 24.

Pravo na upis ima svaka osoba koja je ispunila uslove, odnosno koja je završila četverogodišnju srednju školu u Bosni i Hercegovini ili ima završenu srednju školu u inostranstvu priznatu (nostrificiranu) od strane nadležnog organa i koja je položila prijemni ispit (test) ako se to zahtijeva u uslovima upisa.

Strani državljanin može se upisati na studijske programe iz stava 1. ovog člana pod istim uslovima kao i domaći državljanin u skladu sa konvencijama i međunarodnim ugovorima na način i pod uslovima utvrđenim aktima univerziteta.

Student ima pravo upisa na određene studijske programe na konkurentskoj osnovi, a u skladu sa rezultatima postignutim na prijemnom ispitu i u srednješkolskom obrazovanju, a prema kriterijima i postupku utvrđenim Pravilnikom koji donosi Senat na prijedlog organizacionih jedinica (fakulteta).

Član 25.

Studenti koji su upisani na Fakultet stupaju u ugovorni odnos sa Fakultetom.

Studenti imaju slijedeća prava:

- prisustvovati svim predavanjima, seminarima i drugim oblicima nastave
- organizovanim u okviru njihovih predmeta u skladu sa njihovim položajem i zavisno od mogućnosti i drugih oblika organizovane nastave
- koristiti biblioteke i druge usluge za studente sa kojima Fakultet raspolaže

- učestvovati na izborima za studentska mjesta u studentskim predstavničkim i drugim tijelima ustanovljenim ovim Statutom
- na priznavanje i prijenos bodova između akreditovanih visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini
- na slobodu da, u skladu sa Zakonom, ispituju i testiraju stečena znanja i da nude nove ideje, te kontroverzna i nepopularna mišljenja, a da se time ne izlažu opasnosti od gubitka statusa ili bilo koje druge privilegije koju na Univerzitetu uživaju
- na osiguranu slobodu govora, organizovanja i okupljanja
- na zaštitu od diskriminacije prema bilo kom osnovu kao što su pol, rasa, seksualna orijentacija, bračni status, boja kože, vjera, jezik, političko ili drugo mišljenje, nacionalno, etničko ili socijalno porijeklo, povezanost s nekom nacionalnom zajednicom, imovina, rođenje ili bilo koji drugi status
- na pružanje pravednih, odnosno nepristrasnih mehanizama rješavanja disciplinskih pitanja
- na kvalitetan obrazovni proces, konsultacije i mentorski rad
- na završetak studija u kraćem roku
- na upisivanje predmeta iz drugih (izbornih) programa, u skladu sa Statutom i na njemu važećim propisima fakulteta i Univerziteta
- na izjašnjavanje o kvalitetu (ocjenjivanje) nastave i nastavnika
- na mirovanje obaveza studenta u slučajevima propisanih Zakonom i aktima Univerziteta
- na zaštitu prava predviđenih Zakonom i Statutom ili drugim opštim aktima Univerziteta i njegovih Fakulteta

Studenti imaju pravo iznijeti svoja viđenja u pogledu kvaliteta nastave i drugih usluga Univerziteta.

Studenti također imaju pravo osporiti pred nadležnim sudom sve konačne odluke Fakulteta koje se odnose na disciplinske mjere izrečene od strane nadležnih univerzitetskih organa.

Član 26.

Obaveze studenata

Studenti upisani na Fakultet obavezni su da:

- Redovno pohađaju sve vidove nastave i ispunjavaju predispitne obaveze
- Poštuju opšta akta fakulteta; studenti, nastavnici i saradnici
- Poštuju prava zaposlenih i drugih studenata na fakultetu
- Učestvuju u donošenju odluka

Najvažnija prava studenta koja su utvrđena Pravilima Univerziteta u Sarajevu su pravo na:

- Upis, kvalitetno školovanje i objektivno ocjenjivanje;
- Blagovremeno i tačno informisanje o svim pitanjima koja se odnose na studije;
- Aktivno učestvovanje u donošenju odluka
- Različitost i zaštita od diskriminacije;
- Samoorganizovanje i izražavanje sopstvenog mišljenja;
- Podjednako kvalitetne uslove studija za sve studente;
- Da bira i da bude biran u studentski parlament i druge organe univerziteta i fakulteta.

Student ima pravo na žalbu u skladu sa statutom Univerziteta i Fakulteta ukoliko se prekrši neko od prava studenata.

Odlukom Senata Univerziteta i Pravilima Univerziteta, student dobija ulogu partnera u sistemu visokog obrazovanja, što predstavlja jedan od najvažnijih rezultata u pokušaju uključivanja studenata u proces reformi visokog obrazovanja. Zapravo, novi status studenata u sistemu obrazovanja traži od njih više rada i kreativnosti, ali i preuzimanje odgovornosti za sopstvenu sudbinu.

Bolonjskim procesom se sistematski promoviše kvalitet i izgrađuju mehanizmi za njegovo osiguranje.

Pored diplome koju dobija svaki student po završenom fakultetu, po Bolonjskom procesu i odlukom Senata Univerziteta, te Okvirnim Zakonom o visokom obrazovanju, obavezno je izdavanje dodatka diplomi – Diploma Supplement. Taj dokumenat je koncipiran tako da bude prepoznat u okviru cjelokupnog Evropskog prostora visokog obrazovanja (European Higher Education Area).

Član 27.

PRELASCI STUDENATA

Studenti s drugih stomatoloških i srodnih fakulteta mogu preći ako postoji podudarnost nastavnih planova i programa za sticanje stručnog zvanja doktor stomatologije, odnosno doktor dentalne medicine.

Podudarnost nastavnih planova i programa svira mogućnost da studenti prelaznici nadoknade razlike u nastavnim planovima i programima, odnosno da završe predmetnu nastavu i polože ispite potrebne za nastavak studija, a sve pod uslovom da im to ne remeti redovni tok studiranja i da pri tome fond sati predmeta koji moraju pohađati da bi položili dopunske ispite ne prelazi 40% fonda sati one godine studija na koju se upisuju.

Podudarnost iz stava 2. ovog člana postoji na višoj medicinskoj, medicinskim i veterinarskim fakultetima samo u prvoj godini studija, pa se prelaz može ostvariti samo u drugu godinu studija.

Član 28.

Mišljenje i odluku o podudarnosti nastavnih planova i programa i potrebu nadopune na prijedlog odgovornog nastavnika predmeta, za tekuću akademsku godinu donosi Nastavno-naučno vijeće.

Član 29.

Odluku o pravu prijelaza donosi dekan zavisno o popunjenosti kapaciteta i opravdanosti razloga prelaska u skladu sa Zakonom, Statutom i uslovima navedenim u Pravilniku.

Ako više kandidata od broja utvrđenog odlukom iz prethodnog člana ispunjava uslove, prednost imaju kandidati koji su postigli bolji opšti uspjeh u studiju na Univerzitetu sa kojeg prelaze.

Član 30.

Odgovornost studenata

Student je odgovoran za povredu dužnosti i neizvršavanja obaveza utvrđenih Zakonom i Statutom.

Član 31.

Za povrede obaveza studenti mogu odgovarati disciplinski i materijalno.

Kao lakše povrede dužnosti studenata smatrat će se naročito:

- nedolično ponašanje u prostorima Fakulteta, odnosno u prostorima u kojima se održavaju nastava i ispiti, te ostalim prostorijama
- pravljenje izgreda u toku nastave čime se ometa normalan rad nastavnika i saradnika
- oštećenje opreme, bibliotečkog knjižnog fonda i druge imovine Univerziteta
- učešće u skupovima u prostorima Fakulteta čije je održavanje zabranjeno
- vršenje drugih aktivnosti kojima se nanosi šteta i narušava ugled Univerziteta, nastavnika i saradnika i drugih zaposlenika Univerziteta

Kao teže povrede obaveza smatrat će se naročito:

- ispravljanje ili prepravljavanje sadržaja u indeksu i drugim ispravama koje izdaje Fakultet (uvjerenja, potvrde i drugo), falsifikovanje potpisa nastavnika i drugih ovlašćenih lica
- davanje netačnih podataka organima Univerziteta radi ostvarivanja prava i povlastica koje imaju samo određene kategorije studenata
- lažno predstavljanje radi polaganja ispita ili izvršavanja drugih obaveza iz nastave za druge studente,
- prepisivanje i varanje na ispitima ili prilikom izrade projekata, seminarskih radova, eseja, praktičnih radova i sl.
- izazivanje težeg nereda u radnim prostorima čime se onemogućava ili znatno otežava izvođenje nastave (predavanja, vježbi, ispita i dr.) i drugih programa koji su utvrđeni na Fakultetu
- teže oštećivanje Fakultetske imovine
- opijanje ili drogiranje u Fakultetskim prostorima, odnosno izazivanje tuče i grubo vrijeđanje studenata, nastavnika i drugih zaposlenika Univerziteta

Član 32.

Mjere za povredu dužnosti ili neizvršavanje obaveze studenta su: opomena, javna opomena isključenje sa Fakulteta.

Mjera isključenja može se izreći samo za težu povredu dužnosti.

Član 33.

Za izricanje mjera zbog povreda dužnosti studenata, obrazuje se disciplinska komisija od pet članova od kojih su tri iz reda studenata, a dva iz reda nastavnika, odnosno zaposlenika Univerziteta.

Svaki član komisije ima svog zamjenika.

Članove komisije i njihove zamjenike, na prijedlog Unije studenata, imenuje Vijeće za period od dvije godine.

Član 34.

Kada postoji osnovana sumnja da je student počinio povredu dužnosti, dekan fakulteta određuje osobu koja će saslušati izvršioca povrede i sprovesti prethodni postupak.

Po završetku prethodnog postupka, dekan predaje predmet komisiji iz prethodnog člana.

Član 35.

Nakon usmenog i javnog raspravljanja, komisija studentu izriče mjeru zbog povrede dužnosti ili obustavlja postupak.

Komisija može izreći mjere zbog povrede dužnosti, samo ako je izvršilac saslušan na raspravi. Izuzetno, mjere zbog povrede dužnosti mogu se izreći iako izvršilac povrede nije saslušan, u slučaju kada to nije učinjeno zato što se iz neopravdanih razloga nije odazvao na poziv koji mu je uredno i valjano dostavljen.

Član 36.

Protiv rješenja komisije, dekan, kao i osobe prema kojima se vodi postupak, mogu uložiti prigovor Upravnom odboru Univerziteta.

Prigovor se ulaže u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Član 37.

Pravosnažno izrečena mjera isključenja sa Univerziteta unosi se u indeks i upisni list. O izrečenim mjerama se vodi posebna evidencija.

Član 38.

Rješavajući po prigovoru studenta, Upravni odbor Univerziteta može pravosnažno izrečenu mjeru potvrditi, ukinuti ili je zamijeniti drugom.

Član 39.

Sprovođenje i vođenje disciplinskog postupka zastarijeva u roku od šest mjeseci od dana povrede dužnosti, odnosno nakon isteka godinu dana od dana saznanja da je povreda učinjena.

Član 40.

Prestanak statusa studenta

Status studenta prestaje:

- završetkom studijskog programa i dobivanjem stepena za koji se student školovao;
- ispisom sa Univerziteta prije završetka studija, odnosno kada student ne upiše narednu godinu studija, ne obnovi upis u istu godinu u propisanom roku, a ne miruju mu prava i obaveze studenta.

Status redovnog studenta može prestati i ako se na Univerzitetu izrekne takva disciplinska mjera.

Status redovnog studenta prestaje i kada redovni student dva puta obnovi istu studijsku godinu i ne stekne uslove za upis u višu godinu studija.

Član 41.

Promocija

Promocija je svečano uručivanje diplome o završenom studiju.

Zajednička svečana promocija diplomiranih studenata za sve Fakultete Univerziteta održava se u prvoj sedmici oktobra mjeseca, a podjelu diploma za svaki fakultet vrši dekan.

Doktore nauka promoviše Rektor na posebnoj svečanoj promociji koju organizuje Univerzitet.

Član 42.

Isprave o studiju

Po završetku univerzitetskih studija studentu se izdaje diploma.

Uz diplomu studentu se izdaje i dopunska isprava o studiju (supplement).

Diploma koju izdaje Univerzitet je javna isprava.

Član 43.

Diplomu potpisuju dekan i rektor.

Izgled diplome utvrđuje Senat Univerziteta.

Formu i sadržaj diplome utvrđuje Univerzitet na osnovu Uputstva Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranja kvalitete Bosne i Hercegovine.

Diploma se štampa dvojezično, na jednom od jezika koji su zvanični u Bosni i Hercegovini i na engleskom jeziku.

Diploma i dodatak diplomu mora da sadrži osnovne informacije o završenom studiju i uspjehu studenta.

Član 44.

Postdiplomsko usavršavanje i učenje

U oblasti postdiplomskog studiranja, fakulteti Univerziteta organizuju stepene studija i obavljaju povremene oblike stručnog usavršavanja putem kurseva, seminara i drugih oblika, povremenog obrazovanja koja nisu definisana stepenima obrazovanja uz izdavanje odgovarajućeg uvjerenja.

Član 45.

Univerzitet može organizovati studiranje kojim se stiče od 60 do 120 ECTS kredita/bodova i čijim se završetkom ne stiče akademski stepen.

Univerzitet može, uz odgovarajuću naknadu kandidata, organizovati poseban studij iz bilo kog nastavnog modula koji se predaje na odjeljenjima Univerziteta kao redovan studij.

Pravo upisa na ovaj studij imaju svi kandidati koji ispunjavaju kriterijume utvrđene od strane Univerziteta.

Univerzitet svim kandidatima koji uspješno završe ovakav studij može izdati odgovarajući certifikat koji sadrži dobijene ECTS kredite/bodove/.

UČEŠĆE STUDENATA U RADU FAKULTETA

Studenti u radu fakultetskog vijeća učestvuju putem izabranih predstavnika udruženja Studenata u skladu s Zakonom, Statutom Univerziteta i fakulteta.

Svi studenti su članovi Studentske organizacije,

Ustrojstvo i rad Studentske organizacije utvrđuje se Zakonom i pravilnikom o studentskoj organizaciji.

Na fakultetu se bira predsjedništvo Studentske organizacije.

Predstavnici i zamjenici čine predsjedništvo Studentske organizacije na Stomatološkom fakultetu Univerziteta u Sarajevu..

Osnovni zadaci Studentske organizacije su: učestvovanje u radu fakultetskog vijeća i njegovih radnih tijela.

Financiranje Studentske organizacije i udruženja studenata sprovodi se prema odlukama nadležnih tijela Univerziteta i Ministarstva.

Fakultet osigurava prostor za rad udruženja Studenata i u potrebnoj mjeri pomaže njihov rad, administrativno i stručno.